

حيات

نئزىسى لەپىرەد ۱۰۰ غروشىرى .
سەللىكى پوسته ايلە ۵ لىرا .
(اجنبى مەلکىلار اىچىن ۴ دولار) .

ابونە واعلان ايشلرى اىچىن استانبول بوروستە
مراجعت ايدىپاير .
يازى ايشارتىك مەرجى آنقرە مۇنىزىدر .

مېيات دامما ھىيان... دىبايە داھا ھۈرە مېيات قاتالم!...
- نىجىھە -

ادارە مرکزى :

آنقرە ۵۵۶، استانبول جادەسىنە آنقرە^۲ معاوق امېنلىك يانىدەكى داۋە

استانبول بورىسى :

استانبولدا، باب طالى جادەسىنە دىرسى بىشىپ
ادارە خانمىسى داخلىتەكى داۋە
تلەفون : ۳۶۰۷

صايى: ۱۴

آنقرە، ۳ مارٹ، ۱۹۲۷

۱ نىجى جلد

حيات

نئمسي هبرده ۱۰ غرشندره .
سنلکي بوسته ايله ۵ ليرا .
(اجنبي مملكت ايجين ۴ دولار) .

ابونه واعلان ايشرى ايجين استانبول برووسته
مراجعةت ايديلير .
يازى ايشرىنىڭ مرجى آنقره مەزىدۇ .

میائى دامما میان... دیباھ داھا ھۈرە حیات قاتالم!...
— بىچە —

اداره مرکزى :
آنقره دە، استانبول جاده سندە آنقره
معارف دامىنكى يانىدەكى داۋىدە

استانبول دە، باپ عالى جاده سندە دەسې بىشىپ
اداره خانقىسى داخلىنەكى داۋىدە
تلۇرى: ۳۶۷

۱ نىجى جلد

آنقره، ۳ مارت، ۱۹۲۷

صايى: ۱۴

اتخارلۇ نەدىن چوغالىور ؟

پىن هفتە، اىي عائلەيە منسوب اىي تىرىيە كورمىش بر كىنج قىزك اتخارى استانبولە تأثرلە قالشىلانان بر حادىه اولىدى . اتخارك عاملى مجھول قالدىنى اىچون، ھىچ سىسىز، آنسىزنىڭ غائب اولان عزىز و قىمتلى موجودىتلى قارشىسىنە دويولان ألم و اضطرابى، اوڭك ياقىنلىرى دها قوتلە حس ايتدىلر . اساساً بى فاجعەدە بر سبب آرامىھە نە لزوم وار؟ اتخار ايدىلرلە، عمومىتىلە جانلىرىنى اوصلانىدىلىنە سبب اوھرقۇستىكلىرى شىلر حقىقت حالدە بىر وسىلهدىن عبارتىر . بعضىي عشقك، بعضىي اتخارلىك سفالتك، ياخود اميدىسىزلىكك، قارە طالعك قربانىدەر . اتخار ايدىن بىك كشى نك بىكى دە باشقە باشقە سىپىلەرلە حيانىنە خاتىمە چىكمىشىر . اىچە دقت ايدىلرسە، بى وسىلهلىرىن اكثىرىسى بىر انسانك «محافظة نفس» انسىياقته غلبە چالە جق درجهدە قوتلى دىكلەر . روزىمە حيانىك هى كون معروض قالدىغىمىز على العاده طالعسى لەكلرى، اميدىسىزلىكلىرى و تأثرلىرى بىضاً بىچارەيى عدم دىيارىنە كىنى اختىارلە كوجىدىرىمك كاف كلىور .

دو قىورلە صورارسە كىز، اتخارك حقيقى سبى جىنت موقەدر . اتخار ايدىلر اكثىريا اعصابى بوزوق، دىماقى خىستە انسانلىرىر . بونلار بىضاً ارىيتك، بعضادە اجتماعى حيانىك

اجتماعى تىخىلەك تدقىقاتىن چىقان نىتجە شودۇر: ناصىل فردى بىضاً نومىدى يەسوق ايدىن روھى جريانلار وارسە، عىنى سورتە جمعىتلىرى اىچىنە زمان زمان أىسن بىنلەك روزكارلىرى واردە . بوجريانە قاپىلان مقاومەت قابلىتى ضعيف انسانلار آراسىنە اتخار و قوهاتى چوغالىر . بىر جمعىتىك اىچىنە «مولد» الاتخار، ناي ويردىكلىرى بى نومىدى جريانىڭ بىردىن بىر قوتلە سبب دە، اجتماعى رىشتەنە مختلف شرائط آلتە كوشەمى، فردىك كىندى كندىلىرىنى معىن و قوتلى بىرھەفە سىبوط كورەمەللىرى، دەھا عمومى تعىيرلە مفکورەنەك ضعفە اوغرامسىدەر . نزەھە وقف نفس اىدە جىكى، هانىكى قدسى غايىيە توجە اىدە جىكى بىلەمەين، واسع جىيت حيانى اىچىنە كندىلىرى ياب يالكىز حس ايدىن، معاشرى وجدانىك ضبط و ربىتنەن خارج قالان فردى، روھى أزەن بواميدىسىز و بوش حيانىن يكانە قورتولوش چارە سىنى ألوىمەدە بولۇر.

اتخارلىك چوغالىسىنە مانع اولقى اىچون خصوصى حيائىزى تىظيم اىتك بى سىپىلەنەن دولايى كافى دىكلەر . اجتماعى حيانىك كىثافتى آرتدىرمىق، فردىلىرى معاشرى وجدانىك صىقى انصباطى اىچىنە صوققۇ لازىمەر . دەھەدە غرۇسى اسىكى اعتقادلىك صارصىيلەنى، وجدانلىك نۇعماپوش قالدىنى بىزماندە، يىكى و عىنى درجەدە قوتلى بى مفکورەنە كەمەدە حرارت ويرىھى شەھەللىرىنە مختاجز . بى بىنلىك جريانىلە مجادىلە اىچون اجتماعى رابطەللىرى دەھا فضلە صىققۇمۇ اىچاب ايدىر . فردىلىرى كەرك ملى حيانىك، كەرك خصوصى مسلك حيانىنى شوق، جسارت، اميد تلىقىن ايدىن كىشى فعالىتى اىچىنە ياشاتىمە اوغراشمايدىر .

قربانى اولاق مىيضرىدر . هەشىئىك سېبىنى عضوىتىدە آرايانلىرى اىچون اتخارك سائىقى دە عضوى ويا روھى تىدىلىردر .

حالبۇكە اتخار و قەھلىرىنىڭ تەرقىغان تدقىق ايدىلرسە، بونلار آراسىنە دىماقى مەلولىت اعرااضنە پاك آز تصادف ايدىلر . اتخار ايدىلرلە ھانھان عمومىتى، سوڭ دىقىقىدە قدر ارادەلرىنە صاحب، مەماكىھى، تەريق و تىمىزە مەقدەر انسانلاردر . اوھالادە، مەحافەظە نفس كى، شعورىزى قوتلە صارمش و حركاتىزە شىدەنە حاكمىر سوق طېمىي يەغلەپ جالان بوسائىق نەواھە بىلەر؟

اکر بى سائىق، روھى، عضوى، يەنى فرىدى اولسىيدى، مختلف انسانلىرى مختلف مەخلەرەدە وزمانلاردا اتخارە سوق ايدىن بۇ خصوصى سىپىلەر لایتىناھى بىرصورتە مەتنوع اولدىغىتنەن، اتخار عددلىرى غایت مەتحول اولمىلىدى . حالبۇكە مەلتەرلەك اتخار اىستاسىتىقلەرنى تدقىق اىتدىكىز زمان كورۇيورزكە، هى سەنە اتخار مەقدارى و نسبتى ھىچ دە كىشىمپور . اوزون سەنەلر عىنى درجەيى مەحافەظە ايدىپور . بۇ انتظام، اتخارك فردى عاملىرىنە نىتجەسى اوەلمادىنىنى كۆستەر . بعضًا بى مەلتەك تارىخىنە، بىردىن بىر عددلىرىنىك يو كەلدىكى كورولور . بۇ دورەلر تدقىق ايدىلدىكى زمان مەلقا، او جمعىت اىچىنە بويوك سىاسى، اجتماعى بى بىرھەنە تصادف ايدىلر . دارالفنون اجتماعيات انىتىتوسىنە بوسنە يەپىلان احصائى تدقىقات، استانبولە صوڭ سەنەلرە اتخار عددىنەن، ھىچ بىر يەنە تصادف ايدىلەمش بىن سببىدە آرتدىغىنى كۆستەپور . عىنى سەنەلر، كېرىدىكىز درىن اجتماعى و سىاسى تىقلېلىرە تصادف ايدىر .

مصردہ تورک آبدهلی

«مادام دهونتشر» لک «مسامان مصر و آبدۀ لارشک مؤسسه‌ای» عنوانی اثری مناسب‌ترین - ۱۶۴ بیوک صحیفه - طایی : هژوزن نووفرده - پارس - ۱۹۱۶ - متنند خارج مختلف تابلو لره هزین

مصرک اسلام دورنده وجوده کاش معماری
آبدله لری ، همان عمومیته « تورک اثری » اولارق
تلقی ایده سلیمانی . اسلام و تورک صنعتی تاریخنده جدا
متاز بر موقع اشغال ایدمن بو آبدله لرک تورک محصولی
اولدینی آ کلامق ایچون ، بو ساحنه ک تاریخنے
سرعتی بر نظر کفايت ایده سلیمانی : داها عباسیلر زمانند
باشلايەرق بوراده تورک عسکری قوتلریه تصادف
ایدیلیسیوردی . مصدره - خالص بر تورک سلاسله
اولان - « طولونار » حاکمینک تأسیسنده اعتباراً
« فاطمیلر » دوری ده داخل اولق اوزره ، تورک
عنصرینک اوردوهه و دولت تشکیلاتنده بر نوع
عسکری « آریستوقراسی » تشکیل ایتك اوزرہ متادیا
چوغالدینی کوروپورز . لکن حاکمیت یکینن تورکلر
الله کچماسی ، اصل « ایوبیلر » سلاسله [میلادی
۱۱۶۹ - ۱۲۵۰] باشلار . بیوک سلچوق
ایمپاطورلئنگ استطاله لردن برى اولان بو دولتک
قوهه هر کزینه سی و استناد کاهنی « اوغوزلر » تشکیل
ایدیبور ، « صلاح الدین ایوبی » نک اوردو سندہ
و سراینده بورکه قوش و لیور ، او دورک بیونون
مورخ و شاعر لری بودولی ساده جه « تورک دولتی »
تلقی ایدیبورلر دی . ف الحقيقة « ایوبیلر » له برابر
صرمه سلچوق مدنیتی عناصرینک و تورک عنعنہ لرینک
کردیلکنی ، عسکری « تیمارلر » اک احداث اولو تدینیه
« فاطمیلر » اک شیعیلکنه قارشی « سنیلک » جیریانتک
قوتله ندیکنی ، خالصه ، منهی عقیده لردن اداره
تشکیلاتنے ، صنایع نفیسیه ، یازی یه قادر مدنیتک
هر شبیه سندہ یکی بردوره باشلايەنی کوروپورز که ،
بیوکا تردد سزجه « تورک دوره سی » دیهی سلیمز .
و تورک دوره سی بالکر ایوبیلر سلاسله سی زمانه
دکل ، اونی تعقیب ایدمن « تورک ملوکلری »
دکل ، اونی تعقیب ایدمن « تورک ملوکلری »
[ایلهه متعاقب چرکس ملوکلری ۱۲۵۰ - ۱۳۸۲]

ایشته، صرک اسلام دوری تاریخی حقنده
شیمیدی به قدر اپی شایان دقت اثرلر نشر ایده
مادام «دورونشیر» ک «مسامان مصر و آبدله رینک
مؤسسلری» آدلی صوک اثری، بزه ۱۲۷ صحیفه
ایچنده بونون بو تاریخی خلاصه ایدیور. مؤلفک
مقصدی مصر تاریخی حقنده مفصل پر منوغرافی
وجوده کتیرمک، باخود، سادجه متخصصلری
علاقدار ایده بیکی نظریه لر سوپلهمک دکلدر؟
«لدن پول»، «موئیر» کی مؤلفلرک و قتلیه، صرک
مسلمان دوریه عائد نصرایتدلری ابرلدن، بالاخصه
متوف «وان برخه» ک «قاھره کتابه لری» حقنده کی
مشهور تدقیقاتند اعظی نسبته استفاده ایده
مادام «دورونشیر»، فارغیه صیقاماق ایچون،
او زون تقسیلاتند، عالمانه حاشیه لدن واژ گهرک
اثریه داهما عمومی بر ماهیت ویرمک ایسته مادر.
صرک قرون وسطی تاریخنده کی اهیت فوق العاده سی
قد ایده مؤلف، بو تاریخی سل، و امند، حمه

۱۳۸۲-۱۵۱۷ [زماننده شامادر، اوندن صوکرا]
»برنجی سلم« ک مصر فتحیله، بوراده عثمانی ایپرا.
طورافت حاکمی باشلار. ایشته «صلیب محاربه لری»
کی ده احنا ایده بو دوره انساننده، صرک دکی
بو توک ایبراطورلی دنیانک الکبیری و سیاسی قوتلرندن
بری ماهیتی آملش، قرون وسطی تاریخنک مركز
قلتی عادتا شرق آق دیکزه نقل ایدیلش، اسلام
زوالی «بلما»، کیمیادن قیریلان تو مر و سنت،
نه محیل و معصوم بر عشقک، نده مفرط
حساسیتنک قربانیدر. او، دیکر یوزلر جه
ویکلر جه اولوم یولداشی کی بوش، ولزوم سرز
کی کورون مفکوره سز بر حیاتک اوچورومه
یووارلادینی یچاره لدن بریدر.

جُمِيعُ الْمَهَاجِرَة

غورو دویان مصر لیلرک نه قدر آز اولدینې کمال
حیرت و تأسفه قید ایدیسیور ! بر آوروبال ایجون
بو حیرت غایت طبیعده؛ لکن اوروبا مدنیتک شدتی
نفوذی آلتنه قalarق بردن بره اونك ماھینې
آ کلايمایان و او شاشقینقله « ملی حرث » ى و « ملی
تارخ » ى استحقار ایدهن انسانلر « مصر » ده دکل
- ملی حکم مصره نظر آپک جوق مترقب اولدینې - ملک تمزده
بیله مع الاسف حالا موجوددر .

بوراده بر نقطه اوزرته بالخاوه دور مقاييسه رم « احمد بن طولون » ک معروف آنده ستدن [ميلادي ١٨٧٩] با شاليه هر عثاني دور ينك مخصوصي اولان « سنان پاشا جامی » [١٥٧١] نه قادر قاهره نك يوتون بويوك صنعت اثرلري دوغرودن دوغريویه نوركلارك مخصوصي لدر . « احمد بن طولون » جامعيله شرق توركستان تورك صنعت آراسنده کي صيق رابطه لرك ماهايي حلا کمال الهيتله تدقيق ايده لکدده در . ايوبيلارك وبالخاوه ملوكلارك براقدقلري محتم ايرلرده ، توركلارك مدف مخصوصالردن باشقا يرشي دکلدر . بو اعتبار ايله مصر تاريختك بو « تورك دوری » مخصوصلرينه قارشی بزده علاقه دار اولق مجبور یتنده يز . مادام « دو و شير » ک كتابی ، بونقطه نظردن ، همنور تورك قولايقله او قويه بيه جک بسيط ، طوبلو و معما فيه هر صورتله اعياده شایان بر امردر . من خارجنه علاوه ايديلش اولان او توژ دوقوز لوحة ، قاهره آنده لري حقنه قارنه اى اطرافلى بر فكر ويره بيه جات قدر تيز باصيمشم و پك اين اتخاپ ايديلشد . آير بجه ، اسلاميتدن عثاني فتحنه قدر مصدره کي واليلره حكمدارلرک بر جدولی ، او بجه مفصل و كوزله بركتابيات قسمی ، واک صوکنده القبا ترتبيله بر اعلام جدولی علاوه اولونشدرکه ، بوصورتله بو کوجوك کتابدن استفاده امكانی بوسو توون تزييد ايديلش او ليور . لانزده بو موضوعه عاشه هر کشك او قو بيه جک طوبلو و اعتماده لايچه بر اثر موجود اولاد یتفندن ، بو كتابك توركچيه ترجمه سی يك نهد اولور ظنندهم .

کوہ سیل زاده محمد فؤاد
استانبول دارالفنون شده « تورک ادبیانی تاوینی » مدرسی
* * *

٦١

آرقاد اشلر مزدن م. نرمی بک اخیراً « حاکیت
میله » ده نشر ایتدیکم کوچوک بر مقاله‌ی علاقه‌دار
بر دوستک ایناظی سایه‌سنده اوقدوم . و قتلیه
« حیات » ده نشر ایتدیکم « انقلابه‌فارشی وظیفه‌لرمن »
عنوانی مصاحبه‌ی، نرمی بک، دادها اوچجه یه « حاکیت
میله » ده انتشار ایدمن « علم و انقلاب » مقاله‌سنه
بر جواب تلقی ایتمش و بوندن منفعل اولش . عنیریز
آرقاد اشیعی تأمین ایدرم که کندی مقاله‌سنه مع الاسف
قطعاً کورمه‌د؛ و حق او موضوعه عائد بر مقاله
یازدینې بیله دویعادم . شهیز بر قصور اولسے بیله ،
بوم مطبوعاتی منتظمماً تعقیب ایده‌مدیکمی بوویسیله
یله اعتراض ایده‌م . نرمی بک کندی فکر لریله به
مقاله‌مده کی نقطه نظر لرک بربرنند فرقیز اولدینې
سوپلور . دیك اولیورک آزاده اختلاف و مناقشه‌ی
موجب هیچ برشی یوقدر !